

Sant Jordi: una llegenda, una història, una realitat

per Jaume Busqué i Marcet

Teniu gran anomenada / de Llevant fins Occident. / Us invoca esperançada / Catalunya renaixent. / Que cap veu no desaccordi / ni la fe gosi estrafer. / Fem camí seguint Sant Jordi / valerós Sant Cavaller Goigs de Mn. Camil Geis

Diu la llegenda: En una regió de l'Àsia Menor, de nom Capadòcia, nasqué, l'any 280, el qui les generacions futures anomenarien Sant Jordi. Aquell jove enlluernat per la vistositat i orgull de l'Imperi Romà, sentí afecció per les armes i entrà al servei de l'Emperador. A Palestina, i després a Roma, visqué durant la denominació de Deoclecià.

Hernest Hello, en "Fisonomias de Santos" traduïdes per Joan Maragall, diu de Sant Jordi: "Els dons sobrenaturals s'empelten sempre en els dons naturals que són anàlegs. Sant Jordi havia d'ésser el patró de les victòries i fou soldat romà. Va començar amb l'heroisme natural, per assolir el sobrenatural...". Tomàs Caballé i Clos, diu que "durant segles la imaginació popular s'extasia, s'exalta i es desborda davant la mort del drac, vibra davant les aparicions del Sant Cavaller...".

Poetes, escriptors, pintors, escultors han donat vida i dotat d'ales potents l'Art. Llegenda? Història?

Afirma Joan Amades que en les envistes de la ciutat de Montblanch, prop de Tarragona, es presenta un drac al qual s'havien d'oferir animals per a tranquil·litzar-lo. En acabar-se els animals, es féu un sorteig per a saber quin dels habitants havia de sacrificar-se al drac i succeí que la persona elegida fou la filla del rei. Quan arriba al bosc se li aparegué el cavaller que l'alliberà del drac, i fent-lo amb una cinta que duia la donzella, el conduí a la ciutat on el va matar. Després de mort, en aquell indret va sortir un roser de roses vermelles com la sang, la més bonica de les quals Sant Jordi la va oferir a la princesa, i el jove es féu fonadís.

Com tots sabem, Montblanch és una població que conserva les muralles. Una de les portes es diu de Sant Jordi, i la devoció popular creu que és per allà on va sortir el Sant Cavaller.

Diu la història: El Rei Jaume I parla del Sant en la seva Crònica, quan es refereix a la presa de Mallorca (1229). El 1301 Pere III va instituir a Tortosa una "almoina o confraria a Sant Jordi". Ramon Muntané

diu haver visitat, l'any 1304, "l'església on jau lo cors de monsenyer Sant Jordi...". Sant Joan de la Penya, en la seva Crònica (segle XIV), parla de l'aparició de Sant Jordi a les batalles del Regne de Mallorca, i diu "...aparec san Jordi ab molts cavallers del Paradis, qui li aida a vençre la batalla...". En el "Llibre de la Confraria", de la Confraria de Sant Jordi, hom hi anotava les festes i els torneigs dels cavallers barcelonins...". Altres aparicions i fets es contenen en la historiografia: Alcoi, en temps de Borrell II; Osca, en el regnat de Pere I d'Aragó, en la batalla d'Alcanyis, que si bé no tenen fonament històric, ens demostren que la devoció al Sant s'arrelà ben aviat a la nostra terra, igual que la llegenda del drac.

La Diputació Catalana, en 1436, féu petició als tres braços de Catalunya, reunits a les Corts de Monçó, que la festa de Sant Jordi que "serà a 23 dies del mes d'abril" fos celebrada i respectada. El 17 d'abril d'aquell any el Claustre de la Seu barcelonina ho acordava i dictava constitució, ordenant la festa, i en l'any 1667 va arribar la declaració pontifícia en el sentit "que lo dia del gloriós sant fos dia de festa a Catalunya, per ço que dit sant es patró del principat" i el dia 3 de maig s'introduïa al Breviari, amb l'"Officium Santi Georgi Martyris".

Els Països Catalans li reten culte des del segle X. Pelegrins croats procedents de Terra Santa visitaven el seu sepulcre de Lidda, d'aquell jove meitat cavaller, meitat sant. L'Abat Oliva va fer construir a Ripoll capelles al seu nom i va instaurar les Ordes Militars i confraries sota la seva

advocació.

Felip V, va prohibir, el 1774, el culte a Sant Jordi. El 1929, la Dictadura de Primo de Rivera anula la Mancomunitat i de nou prohibeix la festa.

Sant Jordi se celebra en els primers dies de la primavera, quan les primeres roses tenen més ufana. Per això Sant Jordi és anomenat, també, el Cavaller de la Rosa, i es tradició popular que les noies i esposes siguin obsequiades amb una rosa vermella.

Amb Sant Jordi commemorem, també, la Festa del Llibre. La Festa del Llibre, va començar a Anglaterra, d'on també Sant Jordi és Patró. Es feia amb motiu de la mort de William Shakespeare, que va coincidir amb el dia de Sant Jordi. Els catalans s'uniren en aquesta idea i volgueren fer-ho igual, i a més de commemorar la festa del Sant, exaltar i protegir la cultura del nostre poble.

El 1929 la Dictadura volgué apropiarse d'aquesta festa per a recordar la mort de Cervantes, que també s'escau el mateix dia. Avui Catalunya prescindeix d'aquestes dues commemoracions. No se'ns ha perdut res amb Shakespeare i Cervantes, llevat de l'admiració

que podem professar per aquests dos grans escriptors. La Festa del Llibre se celebra a Catalunya el dia de Sant Jordi perquè Sant Jordi és el nostre patró.

La realitat és: Qui ha dit que no hi ha dracs?. La guerra, la droga, l'assassinat, el robatori i l'estafa, la tortura, la blasfèmia, la persecució de la llengua, les diferències racials, la desvaloració de la dignitat humana, la transgressió dels drets humans, la fam, la violació... tot això són els dracs d'avui.

Invocuem Sant Jordi. Patró de la Valentia. Patró de la Nostra Cultura i de la Nostra Llengua.